PIASTOWIE

Tablica Czwarta

WYWODZĄCE SIĘ OD KAZIMIERZA II SPRAWIEDLIWEGO LINIE MAŁOPOLSKO-KUJAWSKA ORAZ MAZOWIECKA

☞ TABLICA I

linia małopolsko-kujawska
linia mazowiecka

VII

Kazimierz II Sprawiedliwy, książę wiślicki od śmierci starszego brata Henryka 1166; książę sandomierski oraz opiekun nieletniego bratanka, Leszka, księcia mazowieckiego i kujawskiego, od śmierci starszego brata Bolesława IV 1173 do 1177; książę Polski (krakowski, zwierzchni) od usunięcia starszego brata Mieszka III 26 IV–21 XI 1177, w posiadaniu wschodniej Wielkopolski i Gniezna i Kalisza po usunięciu Mieszka III 1179, utracił nabytek na rzecz brata 1181; książę mazowiecki i kujawski od śmierci Leszka 1186; utracił przejściowo Kraków na korzyść Mieszka III 1191; fundator klasztoru cysterskiego w Sulejowie ok. 1177 i kościoła św. Floriana w Krakowie ok. 1185, współfundator (obok brata Henryka) kolegiaty w Wiślicy i kościoła w Opatowie (?); * 1138, krótko przed 28 X † Kraków 5 (40) V 1194 □ tamże, kościół katedralny śś. Stanisława i Wacława ∞ 1160–65 ***Helena,*** córka Konrada II, księcia morawskiego na Znojmie; regentka (wraz z biskupem i wojewodą krakowskim) w imieniu synów, Leszka oraz Konrada, w księstwach krakowskim, sandomierskim oraz mazowieckim od śmierci męża 1194 do 1199 (1200); * lata 40 XII w. † (Sandomierz?) 21 V, 19 VI lub 28 IX 1202–06

VII

VIII

VIII *Piastowie, linia małopolsko-kujawska i mazowiecka*

córka * przypuszczalnie 1162–67 lub 1170 † po 1185 (1185–94?) ∞ 11 X–24 XII 1178 (może 1179) ***Wisewołod Świątosławowicz Czermny (Pyłypy),*** książę czerniihowski, wielki książę kijowski, * lata 50. lub 60. XII w. † (Czerniihów?) 1212 po 15 VII, być może IX 1215

Kazimierz * zapewne 1164–67 † 1 lub 2 III 1168 (1167?)

Bolesław * ok. 1168 † (wskutek wypadku, przywalony drzewem?) 16 IV 1182 (1183) □ najpewniej Kraków, kościół katedralny śś. Stanisława i Wacława

? Odo (alternatywnie toŝsamy z ***Ottonem,*** synem Kazimierza I Odnowiciela → *Piastowie, Tablica I*); * przypuszczalnie 1169–84 † (w dzieciństwie lub we wczesnej młodości) 15 V po 1169–84

? Adelajda (alternatywnie córka Kazimierza I, księcia kujawskiego → linia kujawska, polskonie X); fundatorka kościoła św. Jakuba w Sandomierzu; * zapewne 1169–84 lub koniec lat 70./początek 80. XII w. † 8 XII 1211 □ Sandomierz, kościół św. Jakuba

VIII

linia sandomierska

Leszek (Lestek) I Biały, książę krakowski (zwierzchni) i sandomierski, a także współrządca młodszego brata Konrada na Mazowszu od śmierci ojca 1194 (pod regencją do 1199 lub 1200); na mocy umów matki ze stryjem, Mieszkiem III Starym (→ *Piastowie, Tablica I*), utracił na jego rzecz tron krakowski 1198 (po 24 VIII), został jednak przez Mieszka uznany sukcesorem tronu krakowskiego oraz, wraz z młodszym bratem, władcą Kujaw; książę krakowski 1199, utracił tron na rzecz stryja w 1199 lub 1200; po uzyskaniu lat sprawnych dokonał wraz z młodszym bratem Konradem podziału ojcowizny, na mocy którego otrzymał księstwo sandomierskie oraz ziemię sieradzko-łęczycką (kasztelanie: łęczycka, spicymierska, sieradzka, rozpierska i wolborska) 1199 lub 1200; książę krakowski po usunięciu Władysława III Laskonogiego (→ *Piastowie, Tablica I/ok.* 1206 (lub od jesieni 1202); pozostał tron krakowski na rzecz Mieszka I (IV) Plątonogiego (→ *Piastowie, Tablica III*) 1211 przed 16 V, objął władzę w Krakowie po śmierci Mieszka; od 1218 posługiwał się tytułem księcia Polski oraz księcia całej Polski; fundator kościoła św. Wacława w Radomiu; * 1184–85 † (zamordowany) pod Cąsawą 23 XI 1227 □ Kraków, kościół katedralny pw. śś. Stanisława i Wacława; *a)* ∞ 1. Kraków, jesień 1207 ***córka*** Ingwara Jarosławowicza, księcia łuckiego, * zapewne ok. 1197, oddalona 1208–09 ∞ 2. 1208–ochylek 1211 ***Gryzmisława,*** córka Jarosława Władymirowicza, księcia nowogrodzkiego, regentka w imieniu syna 1227–39; * Nowogród Wielki 8 IX 1189 † 14 VI–8 XI 1258 □ Kraków, kościół katedralny klarysek, przeniesiony (1259?) do Skały; *b)* ∞ Kraków, jesień 1207 ***Gryzmisława,*** córka Ingwara Jarosławicza, księcia łuckiego, * 1185–95, pozostałe dane zob. powyżej

linia mazowiecko-kujawska młodsza

Konrad I Mazowiecki, współrządca starszego brata Leszka w Mazowszu od śmierci ojca 1194 (pod regencją do 1199 lub 1200) oraz na Kujawach 1198; książę mazowiecki i kujawski po uzyskaniu lat sprawnych dokonał z bratem podziału ojcowizny, na mocy którego uzyskał Mazowsze i Kujawy 1199 lub 1200; przekazał ziemię dobrzyńską braciom dobrzyńskim (1222), a ziemię chełmińską w dzierżawę Krzyżakom (1228); zajął ziemię sieradzko-łęczycką ok. 1229, a następnie księstwo sandomierskie 1229 (przekazane w zarząd bratu Siemowitowi, Kazimierzowi I kujawskiego); książę mazowiecki (w całości lub części księstwa) 1231; przekazał Kujawy drugiemu synowi Kazimierzowi 1231; utracił księstwo krakowskie na rzecz Henryka I Brodatego (→ *Piastowie, Tablica II*) i sandomierskie na rzecz Bolesława V Wstydliwego (← *linia sandomierska, polskonie IX*) X 1232, co potwierdził zjazd w Skarszewicach XI 1232; uwięził Bolesława V i zajął przejściowo księstwo sandomierskie 1233; wydzielił księstwo sieradzkie najstarszemu synowi Bolesławowi 1233; dokonał podziału władztwa z synami Bolesławem i Kazimierzem, przejmując (w odpowiedzinie północną część Mazowsza (Mazowsze płockie) oraz Kujawy, sam zaś zatrzymał ziemię sieradzko-łęczycką oraz południowe Mazowsze z Liwem i Czerskiem (Mazowsze czerskie) 1234, co zatwierdzono na zjeździe w Dankowie 2 VII 1238; odzyskał ziemię dobrzyńską, w zamian za zrzeczenie się na rzecz Krzyżaków ziemi chełmińskiej 1235; zajął część księstwa sandomierskiego (kasztelanię radomską) ok. 1236; utracił na rzecz księstwa sandomierskiego kasztelanie: żarnowską, skrzyńską i małogoską 1239 lub 1243; ponownie na krakowskim tronie 10 VII 1241; sytuował się księciem Polski oraz wielkim księciem Polski; postradał księstwo krakowskie na rzecz Bolesława V po klęsce pod Suchodołem 25 V 1243; fundator kościołów św. Michała (ok. 1230) i św. Dominika (ok. 1234) w Płocku, a także kościoła św. Katarzyny w Bliniu (1238) i Wniebowzięcia NMP Czersku (1244); * 1187 lub 1188 † (Płock?) 31 VIII 1247 □ Płock, kościół katedralny Wniebowzięcia NMP ∞ 1208, 1209 lub między połową 1210 a połową 1211 ***Agafia,*** córka Świętosława (Świętosława) Adriana (Hadriana) Igorewicza, księcia przemyskiego,* po 1188 † 2/3 IX ok. 1252 □ zapewne Płock, kościół katedralny Wniebowzięcia NMP

IX

IX *Piastowie, linia sandomierska*

(2)

Salomea, po śmierci małżonka powróciła do Polski, wraz z bratem fundatorką klasztoru klarysek w *Zawichoście* koło Sandomierza i od 1245 klarysą tamże (w 1257 lub 1259 klasztor przeniesiono do podkrakowskiej Skały); * 1211 lub 1212 † Skała 10 lub 17 XI 1268 □ tamże, kościół klasztorny klarysek, od 1269 Kraków, kościół klasztorny franciszkanów; beatyfikowana 17 V 1673 ∞ na Węgrzech 1214 ***Kolomanem,*** królewicz węgierski, król Halicza, a następnie książę Kroacji, Dalmacji i Slawonii, * (Zagreb) 1208 † (od ran poniesionych w bitwie z Mongolami nad rzeką Sajó 11 IV 1241) latem, zapewne ok. czerwca 1241 □ Csázma, kościół klasztorny dominikanów

(2)

Bolesław V Wstydliwy, po śmierci ojca uznany jego dziedzicem 1227; adoptowany przez Władysława III Laskonogiego (→ *Piastowie, Tablica I*) w wskazany następcą tronu krakowskiego 1228; z uwagi na nieletniość pod opieką matki; wraz z matką uwięziony w Sieciechowie przez Konrada I Mazowieckiego (→ *polskonie VIII*) ok. 1233, zbiegł z niewoli jeszcze w tym samym roku; książę sandomierski na mocy postanowień zjazdu Konrada i Henryka I Brodatego, księcia śląskiego (→ *Piastowie, Tablica II*) w Chełmie uzyskał południową część księstwa sandomierskiego bez ziemi skrzyńskiej i tarnowskiej (te w posiadaniu stryja), a także podkrakowską Skałę 1233; utracił na rzecz Konrada I Mazowieckiego kasztelanię radomską ok. 1236; objął samodzielnie rządy w księstwie sandomierskim 1239, w obliczu najazdu mongolskiego zbiegł z rodziną na Węgry 1241, skąd powrócił wraz z siostrą po śmierci szwagra późnym latem tego roku; książę krakowski: objął tron krakowski po klęsce Konrada I Mazowieckiego pod Suchodołem 25 V 1243; odzyskał kasztelanie: żarnowską, skrzyńską i małogoską 1239 lub 1243, a także kasztelanię radomską po śmierci stryja 1247; utracił na rzecz Władysława I, księcia opolsko-raciborskiego (→ *Piastowie, Tablica I/ok.* 1206 (lub od jesieni 1202); pozostał tron krakowski na rzecz Mieszka I (IV) Plątonogiego (→ *Piastowie, Tablica III*) 1211 przed 16 V, objął władzę w Krakowie po śmierci Mieszka; od 1218 posługiwał się tytułem księcia Polski oraz księcia całej Polski; fundator kościoła św. Wacława w Radomiu; * 1184–85 † (zamordowany) pod Cąsawą 23 XI 1227 □ Kraków, kościół katedralny pw. śś. Stanisława i Wacława; *a)* ∞ 1. Kraków, jesień 1207 ***córka*** Ingwara Jarosławowicza, księcia łuckiego, * zapewne ok. 1197, oddalona 1208–09 ∞ 2. 1208–ochylek 1211 ***Gryzmisława,*** córka Jarosława Władymirowicza, księcia nowogrodzkiego, regentka w imieniu syna 1227–39; * Nowogród Wielki 8 IX 1189 † 14 VI–8 XI 1258 □ Kraków, kościół katedralny klarysek, przeniesiony (1259?) do Skały; *b)* ∞ Kraków, jesień 1207 ***Gryzmisława,*** córka Ingwara Jarosławicza, księcia łuckiego, * 1185–95, pozostałe dane zob. powyżej

IX

X

X *Piastowie, linia kujawska*

2

Leszek (Lestek) II Czarny, książę sieradzki: na mocy porozumienia z ojcem otrzymał część księstwa łęczyckiego: kasztelanie: sieradzką, spicymierską, rozpierską i część wolborskiej 1261, co potwierdzono 1262 po 4 X (lub 1263–64); adoptowany przez Bolesława V Wstydliwego (→ *linia sandomierska, polskonie IX*) ∞ wskazany następcą tronu krakowskiego i sandomierskiego 1265; książę kujawski (mnowłocławski): uzyskał od Bolesława Wstydliwego i sandomierskiego, bydgoskiej i kruszwickiej z Radziejowem 1273; przekazał Kujawy młodszemu bratu Ziemowitowi na mocy postanowień zjazdu w Łądzie 24 VIII 1278; książę krakowski: uwięziony po zajęciu Krakowa przez Przemysła II Wielkopolskiego 1279; zajął ziemię biecką i łęczycką 1282; fundator kościołów św. Krzyża w Radomsku 1266 i św. Michała w Lublinie 1282; * 1240–42 † Kraków 30 IX 1288 □ tamże, Dominikański kościół klasztorny św. Trójcy; ∞ 1. (Kraków?) 1257 lub 1265, w separacji 1271–74 ***Grzyfina,*** córka Rościsława Michałowicza, księcia halickiego, bana Macowy i Sławonii; otrzymała wydatny oprawy ziemię sądecką, którą objęła po śmierci swojej teściowej, wdowy 1288 Bolesławy; † w 1292; klarysk w Starym Sączu 1288 (może ksieni tamże 1292), * 1244–46 († Praga) 26 V 1303–09 □ Praga, franciszkański kościół klasztorny św. Jakuba

2

Ziemowyt (Siemomyśl), książę kujawski (mnowłocławski): koregent ojca od II połowy 1267, po śmierci Kazimierza I uzyskał w wyniku podziału księstwo kujawskie z głównym siedzibą w Inowrocławiu: kasztelanie inowrocławską, brzeską, kujawską, kruszwicką z Radziejowem, słońską i michałowską 1267; utracił kasztelanię bydgoską 1268 i kruszwicką z Radziejowem 1269 na rzecz Bolesława Pobożnego (→ *Piastowie, Tablica II*); postradał Kujawy na rzecz Bolesława Pobożnego i udał się w rodzinną wygnanie 1271; uzyskał od starszego brata Leszka kasztelanię michałowską lub nadanie w księstwie sieradzkim 1271; uzyskał od brata księcia kujawskiego (bez kasztelanii wyszogrodzkiej, bydgoskiej i kruszwickiej) na mocy postanowień zjazdu w Łądzie 24 VIII 1278; uzyskał w przymierzu Mściwoja II, powrotu po jego śmierci kasztelanii wyszogrodzkiej do Kujaw na mocy postanowień zjazdu w Rzepce 16 X 1280; uzyskał od Przemysła II (→ *Piastowie, Tablica I*) kasztelanię bydgoską i Pałość na mocy postanowień zjazdu sądeckiego 19 II 1284; * 1247 † 1.X–25 XII 1287 □ Inowrocław, kościół klasztorny franciszkanów ∞ zapewne 1268 (ok. 19 II) ***Salomea,*** córka Sambora II, księcia lubiszewsko-tczewskiego, w posiadaniu dóbr na Załawach wraz z przeznaczeniem zworu kasztelanii wyszogrodzkiej tytułem oprawy z nadania brata stryjecznego, księcia gdańskiego Mściwoja II 1280, po śmierci męża regentka wyniku po 1294–~98; odsprzedała dobra załawskie zakonowi krzyżackiemu 1309; * ok. 1250 † 3 X 1312–14 □ Inowrocław, kościół klasztorny franciszkanów

2

Adelajda, dominikanka w Sandomierzu po 1278, * zapewne 1246–56 † Sandomierz 8 XII 1291 □ tamże, kościół klasztorny dominikanek

3

linia królewska

Władysław (Władysław) I Łokietek, książę brzeski i dobrzyński: po śmierci ojca otrzymał wraz z młodszymi braćmi Kazimierzem i Siemowitem południowe Kujawy z głównym ośrodkiem w Brześciu Kujawskim oraz ziemie łęczycką i dobrzyńską (bez zawiślańskiej części kasztelanii słońskiej) 1267, pod regencją matki do 1275; w posiadaniu kasztelanii kruszwickiej (z Radziejowem) 1282; wraz z młodszym bratem w niedzielę dn. 6. 1287, następnie wraz z Kazimierzem książą na Brześciu Kujawskim, władcą pretendent do tronów krakowskiego i sandomierskiego po odsunięciu Wacława II 1289; wybrany księciem krakowskim po śmierci Wacława III latem 1306, wyjechał do Krakowa 1 IX 1306, przyjął tytuł „dziedzica Królestwa Polskiego" (*heres tocius Regni Polonie*) 1306; zwierzchnik młodszych braci: książąt inowrocławskich i dobrzyńskich 1306; w posiadaniu północno-wschodniej Wielkopolski (z Nakłem, Kwieciszewem, Koninem, Żninem, Łeknem, Szreniawą i Powidzem) i Pomorza Wschodniego XII 1306; utracił północną część Pomorza Wschodniego z Gdańskiem, Tczewem i Nowem na rzecz Krzyżaków 1308, a także część południową ze Słupskiem i Sławnem 1309; zajął Gniezno 1310, utracone 1312; książę dobrzyński: opiekun nieletnich bratanków, synów Siemowita dobrzyńskiego (→ *linia kujawska, polskonie XI*) 1312–24, którym w zamian za ich księstwo przekazał księstwo łęczyckie 1327 lub 1328; opanował Wielkopolskę z Poznaniem, Kaliszem i Gnieznem 1312–14; król Polski 1320, koronowany; Kraków, kościół katedralny śś. Stanisława i Wacława 20 I 1320, księga inowrocławska: w wyniku zaatakowania przez Krzyżaków, Kraków, kościół katedralny śś. Stanisława i Wacława 20 I 1320, księga utracone 1312; księga dobrzyńska